

Loabága suokhan – Lavangen kommune

Det gode liv mellom fjord og fjell

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2033

Vedtatt kommunestyret 16.12.2021, sak 69/21

Innhold

Samarbeid og dialog – først og fremst	3
Noe å bygge videre på	5
De største utfordringene på jorden tilhører oss alle	5
Våre utfordringer – kort fortalt	7
Det gode liv mellom fjord og fjell	8
Verdiene våre; profesjonell, framtidsetta og inkluderende	9
Hovedmålsettingene våre – kort forklart	10
Satsingsområde 1 – Styring og tjenester	11
Satsingsområde 2 – Fra barn til unge voksne	13
Satsingsområde 3 – Næringsutvikling	15
Satsingsområde 4 – Matproduksjon	18
Satsingsområde 5 – Infrastruktur og boliger	21
Satsingsområde 6 – Folkehelse	23
Satsingsområde 7 – Samisk identitet	26
Satsingsområde 8 – Miljø og klima	28
Andre samfunnstema	30
Arealstrategi	33
Lavangen kommunes bidrag til omverdenen	35

Figur: FNs bærekraftsmål logo

Forsidebilde: Kommunehuset på Tennevoll. Fotograf Ulf Antonsen.

FNs bærekraftsmål på samisk. Kilde: Sametinget.

Samarbeid og dialog – først og fremst

Samarbeid er en god strategi når samfunnet vårt skal møte framtiden. Denne planen er et resultat av nettopp et godt samarbeid. De folkevalgte og de ansatte i kommunen har jobbet tett på en lang rekke instanser og fagpersoner for å ta de beste valgene for lokalsamfunnet vårt. Og vi har lyttet mye til innbyggerne. Denne planen hadde ikke sett dagens lys uten dialog og samarbeid.

Slik blir det også med gjennomføring av planen. Næringslivet, lag og foreninger samt ildsjelene i samfunnet er tiltenkt en stor plass når vi skal nå de mange målsettingene i denne planen. Kommunens innsats er utvilsomt avgjørende, men det er gjennom godt lagarbeid vi kan oppnå de virkelig store målene.

Næringsutvikling basert på naturressurser er krevende for alle som er berørt. Både utbyggere,

eksisterende brukere og kommunen selv har både interesser og ansvar å ta vare på i slike saker. Vi ser at konflikter om arealer kan oppstå og ønsker å komme i forkant med «tidlig dialog». Vi ønsker å være kommunen som tar ansvar for en betryggende dialog ved møtebordene om de vanskelige sakene.

Samarbeidslinjen vår favner også andre offentlige instanser og ikke minst kommuner. Vi har god erfaring med interkommunalt samarbeid, og ønsker å bygge videre på det. Flere av nabokommunene våre er i en sammenlignbar situasjon som oss.

Egentlig tilbyr vi jo et godt samarbeid med *alle* som kan bidra til en bærekraftig framtid utvikling til beste for folk og bedrifter.

Samarbeid i praksis. Fra vevkveld på ungdomshuset til UL Fram på Soløy. Foto: Anne Strømmesen.

Noe å bygge vidare på

Lavangensamfunnet har sterke kvaliteter som vi skal bygge vidare på.

Dugnadsånden hos oss er god. Det har vi vist når store arrangementer skal gjennomføres, når anlegg til kultur og fritid skal gjøres ferdig og ikke minst når barna skal ledes i fritidsaktiviteter. Vi er ikke vant til at «noen» kommer og ordner opp for oss – vi gjør det meste selv. Arbeidet med å skape noe sammen, på dugnad, er i seg selv en glede hos oss.

Vi bryr oss om hverandre i Lavangen. De som behøver litt ekstra oppmerksomhet, får det hos naboer og bekjente. Nærheten mellom folk og samholdet i samfunnet gir oss som bor her et unikt sikkerhetsnett.

Vi ønsker å fortsatt være det lokalsamfunnet som tar vare på alle. Vi er flere seniorer nå enn før, og er godt i gang med å skape et mer aldersvennlig samfunn.

«I Lavangen ser vi etter om det er lys hos naboen, om at alt er i orden».

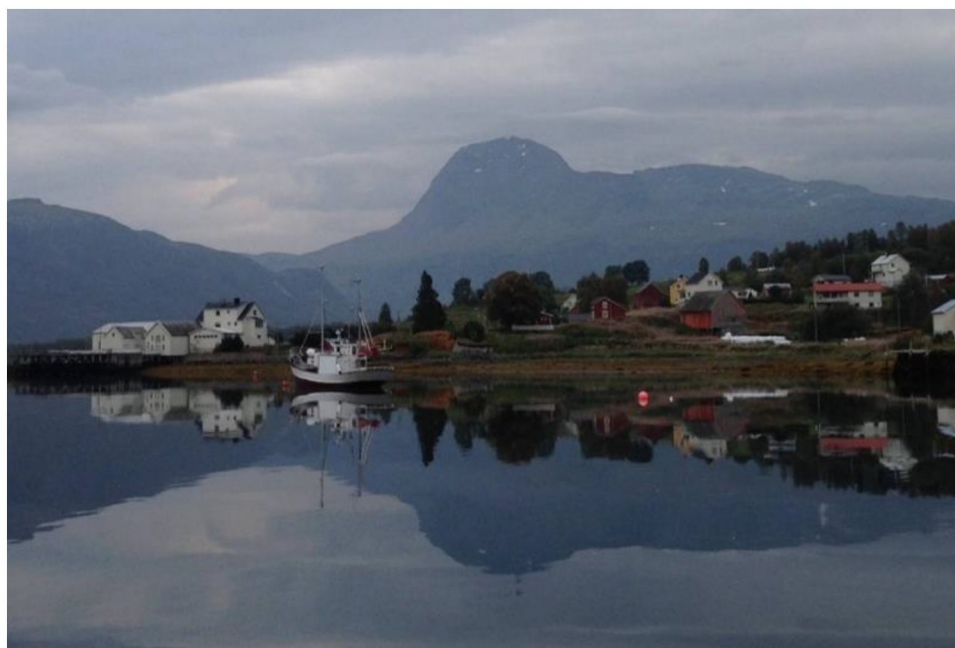
Ordfører Hege Myrseth Rollmoen

Vi er ikke i tvil om at folk flest trives godt i Lavangen. Cirka femti lag, foreninger og interesseorganisasjoner skaper høy aktivitet. Vi vektlegger engasjement og sosiale aktiviteter fordi trivsel er et grunnleggende og etterspurt gode. Mange lavangsværingene pendler til jobbene sine i andre kommuner. De fleste blir uansett boende her – fordi livet er så godt hos oss.

Markasamisk og kvensk tradisjon har lang historie i Loabága suokhan – Lavangen kommune. I nyere tid har vi også blitt vertskommune for Gielas reinbeitedistrikt. Ikke minst, vi har en viktig posisjon

som samisk språkkommune. Ástávuona giellagoahtie, språksenteret vårt, tilbyr tjenester til befolkningen og instanser i hele Astafjordregionen.

Naturen er en viktig del av folks liv i Lavangen. Både fjorden, fjellene og landskapet ellers betyr veldig mye for lavangsværingene. Vi vet at flott natur alene ikke er nok til å tiltrekke oss nye innbyggere. Men, vi vet også at den holder på de som allerede bor her. Det er viktig for oss å ta vare på naturkvalitetene og fortsette de gode tradisjonene med å leve i, av og med naturen.

Røkenes. Foto: Jenny Samuelson

De største utfordringene på jorden tilhører oss alle

FNs bærekraftsmål er en del av kommuneplanen vår. De 17 målene er utarbeidet med tanke på solidaritet med kommende generasjoner. Bærekraftig utvikling

defineres som «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Kilde: www.fn.no.

«Bærekraftig utvikling» ble først brukt i rapporten «Vår felles framtid» (Brundtland-kommisjonen, 1987). Den skulle løse fattigdoms- og miljøproblemer, og bidra til å forandre måten vi tenker om miljø- og utviklingsspørsmål.

Målenes tidshorisont er til år 2030. De oppsummeres ofte i tre bunnlinjer «Miljø og klima», «Sosiale forhold» og «Økonomi». I Lavangen setter vi global utvikling på dagsorden, samtidig som vi styrker bærekraften lokalt. Vi utfordrer også andre myndigheter på å bidra til bærekraftig utvikling her hos oss.

Våre utfordringer – kort fortalt

Som distriktskommuner flest, har vi nok av utfordringer. Vi mottar den ene rapporten etter den andre om sviktende bærekraft i samfunn som vårt. Hovedutfordringen vår er at befolkningsutviklingen går i gal retning. Vi blir sakte, men sikkert færre innbyggere. Det fødes færre barn nå enn før. Samtidig, vi blir veldig gamle og trenger etter hvert kostbare, omsorgstjenester. De unge dras mot større arbeidsmarkeder i byene. Boligsituasjonen og mangelen på noen typer sosiale fritidstilbud, spesielt for unge voksne, har bidratt til at vi ikke har evnet å styrke bosettingen.

Arbeidsmarked og sysselsetting

Lavangen har ikke nok lokale arbeidsplasser. Dette gjelder spesielt privat sektor. Til tross for store naturressurser lever for få av oss av lokal, industriell aktivitet. Vi er også noe underutrustet med næringsareal, kraftproduksjon og annen infrastruktur som kan motivere til satsing.

Kommunens tjenester må forbedres

Kommunen har en god del å gå på når det gjelder tjenestene til befolkningen. Kravene til tjenestene øker, både fra andre myndigheter og fra innbyggerhold. Inntil nylig har vi manglet en planmessig tilnærming til behovene og hvordan de kan løses. De digitale mulighetene kunne vært enda bedre utnyttet, ikke minst for å spare innbyggernes ressurser og tid.

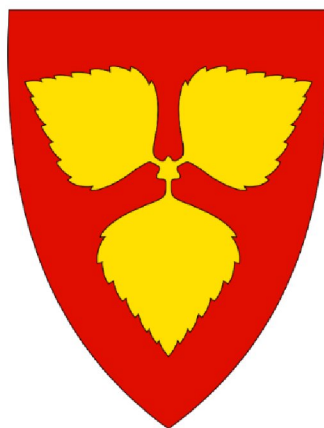
Rekruttering av kompetanse

Kommunen deler en utfordring med de andre lokale arbeidsgiverne. Det er periodevis noe krevende å rekruttere noen typer fagfolk. Et moderne samfunn trenger mange slags typer arbeidskraft. I noen tilfeller er jobbene der, men ikke søkerne. Framtidige generasjonskifter i noen yrker, kan komme til å forsterke denne utfordringen.

Unge møter eldre på Lavangsheimen. Bilde fra Salangen-nyheter.

Det gode liv mellom fjord og fjell

Visjonen vår speiler to grunnleggende sider ved samfunnet vårt i dag.

«*Det gode liv*» kommer fra trivselen og samholdet, egenskapene som allerede råder i samfunnet vårt. Vi skal utvikle oss videre i det vi allerede er god på;

bolyst. «*Mellom fjord og fjell*» er rammen vi lever og virker innenfor. Som sagt; vi lever i, av og med naturen. Vi skal ta vare på naturen samtidig som den skal være ressursgrunnlaget for nye arbeidsplasser og økt produksjon i flere næringer.

Idyll i vinterfjæra. Foto: Hans Erik Børve.

Verdiene våre; profesjonell, framtidsretta og inkluderende

Vannsport på fjorden. Foto: Erling Hanssen

Arbeidet med framtiden skal inspireres og ledsages av tre verdier; *profesjonell, framtidsretta og inkluderende*.

Profesjonell gjelder kommunens folkevalgte og ansatte i utførelsen av alle sine tjenester. Vi som styrer, skal arbeide med å utvikle oss selv. Styringen skal bli mer planmessig, langsiktig og helhetlig. Alle vi er i kontakt med, skal oppleve oss som målbevisste og godt forberedt til dialog og samarbeid.

Framtidsretta er en påminnelse om at vi arbeider med å fornye et samfunn som vi byr fram til unge

mennesker. Noen av de unge bor ikke her i kommunen i dag, kanskje ikke i Norge en gang. Evne til innovasjon og fornying blir viktig. Kommunen må gå foran, men denne verdien er relevant for hele samfunnet.

Inkluderende er den verdien som hele tiden minner oss på hvem planer er til for; folk. Og at all utvikling er til for at alle innbyggerne i Lavangen virkelig skal ha gode liv. Samfunnet vårt blir ikke bedre enn den velferden, tryggheten og de levekårene som vi kan tilby de som er svakere stilt på en eller annen måte.

Vær et ettall på jorden, og bry deg om flokken din.

Per Fugelli 1943-2017 (dokumentar 2018)

Hovedmålsettingene våre – kort forklart

De tre hovedmålsettingene er svar på bærekraft-utfordringene som lokalsamfunnet vårt opplever ved inngangen til planperioden, samtidig som vi bidrar til det globale fellesskapet. Målene er først og fremst et

resultat av kommunens egne analyser og utredninger. Høringer og medvirkning har bekreftet bred støtte for målene hos andre myndigheter, og blant innbyggerne våre.

1. Attraktiv bokommune

2. Økt lokal sysselsetting

3. Miljø og klima

Attraktiv bokommune

Vi skal gjøre samfunnet trygt og godt for de som allerede bor her, og for alle som vurderer en framtid hos oss. Konkurransen om tilflytterne er hard. Det gjelder folk i alle aldre, også mulige hjemflyttere som snart skal bli pensjonister.

Folk ønsker seg hele liv; jobbmuligheter, en gunstig bolig, adgang til fritids-aktiviteter og en god omgangskrets. Valg av bosted er et puslespill, der det ferdige bildet ikke alltid er fra kommunen vår. Vi må

konkurrere på de områdene vi kan. De som er mest i bevegelse, er gjerne yngre, nyutdannede mennesker. Et sosialt liv betyr mye. Man trenger ikke en hel by for å åpne en kul kafe.

Tjenestene til de unge, oppvekst og kultur spesielt, må være av høy standard. Det viktigste er at de som bor her i dag, er fornøyde. Bedre ambassadører får vi ikke.

Økt lokal sysselsetting

De lokale naturressursene er de største fortrinnene vi har for å tiltrekke oss investorer og etableringer. Den lokale byggebransjen, matprodusentene og reiselivet er de viktigste pilarene i det eksisterende næringslivet. Disse næringene skal vi bygge videre

på. Fornybar energi er en mulighet vi har arbeidet med i flere år. Vi skal støtte personer og foretak som ønsker å etablere seg. Vi skal også engasjere oss for at den lokale arbeidsstyrken er best mulig utnyttet.

Miljø og klima

Valget om å legge FNs bærekraftsmål til grunn forplikter.

Vi skal bidra med vårt til at Norge blir et lavutslippssamfunn – i tide. Energiforbruket skal reduseres, og vi skal ta i bruk energikilder som er gunstigere for klimaet enn de vi bruker i dag. Overforbruk av ressurser skal også under lupen.

Det flotte kulturlandskapet vårt skal bevares. Landbruk, fritidsaktiviteter og naturmangfold møtes og virker godt sammen hvis vi legger til rette for det på riktig måte. Naturmangfoldet til vanns og på land skal beskyttes mot forringelse, fortrenning og forurensning.

Fra mål til satsingsområder

Hovedmålene skal nås gjennom strategier og tiltak som er samlet i åtte satsingsområder. Alle satsingsområdene bidrar til to eller flere

hovedmål. I tillegg viser vi med figurer hvilke bærekraftsmål som satsingsområdene skal gi en positiv effekt for.

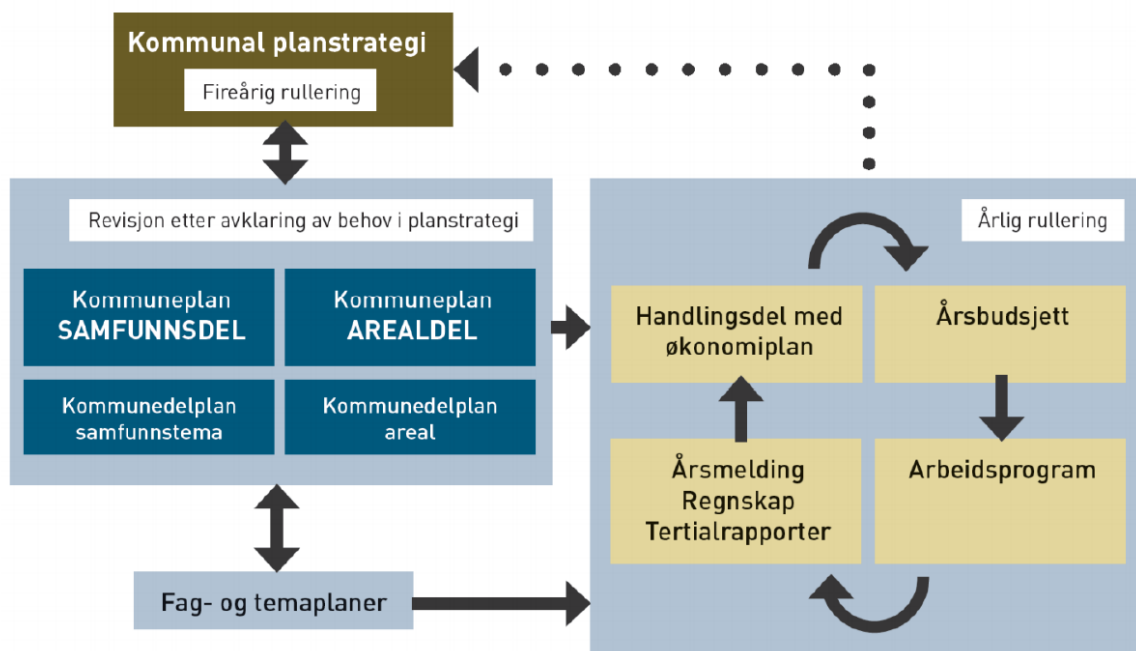
Satsingsområde 1 – Styring og tjenester

Tjenestene til innbyggerne skal gis på en mest mulig profesjonell måte. Innbyggerne skal føle seg inkludert i lokalsamfunnet. Vi skal gradvis ta i bruk nye metoder og teknologi som reduserer avstanden til innbyggerne, andre offentlige organer, næringslivet samt lag og foreninger.

Gjennom større grad av direkte medvirkning, skal vi oppnå tjenester som er mer tilpasset brukernes behov.

Alle sektorene har roller i den fortsatte oppfølging av et aldersvennlig samfunn, Leve hele livet, folkehelsen og de unges utvikling. God samhandling og koordinering mellom tjenester, sektorer og eksterne aktører blir viktig.

Utvikling og drift av tjenestene skal i økende grad styres gjennom det kommunale plansystemet.

Figur: Illustrasjon av det kommunale plansystemet med 4-årshjulet og 1-årshjulet (Asplan Viak).

Samordnet planlegging skal gi økt forutsigbarhet ved at fag- og temaplaner samt handlingsdel med økonomiplan og årsbudsjett kobles til kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Fireårig rullering og årlig rullering av planverket skal gi de folkevalgte organer et bedre grunnlag til å foreta prioriteringer av drift og utvikling til det beste for kommunens innbyggere.

Kunnskapsgrunnlaget skal som hovedregel oppdateres hvert fjerde år, gjerne i forbindelse med rullering av planstrategien.

Vi skal, i den grad det er mulig, måle utviklingsresultatene våre gjennom offentlig statistikk. Årsmeldingen skal være kommunens hovedverktøy for å holde både folkevalgte og innbyggerne oppdatert på måloppnåelse.

Den administrative internkontrollen skal styrkes gjennom helhetlig planlegging og styring, og bidra til at de mål som er satt følges opp.

Slik skal vi gjøre det:

- 1.1. En arbeidsgiverpolitikk som setter kommunen i stand til å rekruttere kompetanse og medarbeidere i alle yrkesgrupper, og bidrar til at yrkesaktive er lengre i arbeid.
- 1.2. Gi ansatte og innbyggere muligheter for å videreutvikle egen kompetanse via digitale løsninger og desentraliserte studietilbud. Digitalisering, IKT i skolen samt ny velferdsteknologi skal styrke de kommunale tjenestene og innbyggenes muligheter.
- 1.3. Satse på heltidskultur i kvinnedominerte yrker for å kunne gi ansatte full lønn, forutsigbar arbeids- og fritid og fulle pensjonsrettigheter.
- 1.4. Videreutvikle interkommunalt samarbeid innen tjenester, forvaltning og samfunnsutvikling.
- 1.5. Vi skal legge vekt på medborgerskap og medvirkning. Tjenester skal videreutvikles i samarbeid med innbyggere, brukerorganisasjoner, næringsliv samt lag og foreninger.
- 1.6. Lavangen kommune skal jobbe aktivt for likeverd, for nulltoleranse for mobbing, mot utenforskap og for å redusere konsekvenser av sosial ulikhet.
- 1.7. Moderne teknologi og tekniske løsninger for tjenester og samhandling.
- 1.8. Bevisst bruk av nettsiden, sosiale medier og media som informasjonskanal om kommune, tjenester, samfunn, næringsliv og andre tilbud. Klart språk skal forankres i tjenestene.
- 1.9. Gi tjenestemottakerne forutsigbare og samordnede fagtjenester.
- 1.10. Jevnlig vurdere kvaliteten på tjenester, herunder gjennomføre brukerundersøkelser.
- 1.11. Oppdatere rutinene for systematiske arbeid med HMS og kommunens internkontroll.
- 1.12. Styrke prosjektrettet arbeid og øke aktivitetsnivået gjennom aktiv bruk av virkemidler.
- 1.13. Seniorene er en ressurs i samfunnet og skal stimuleres til å bidra i alle typer aktiviteter.
- 1.14. Fortsette å følge opp «Leve hele livet» i lys av aldersutviklingen, og tilpasse tjenestene til riktig omsorgsnivå. Flere skal bo hjemme med styrkede hjemmetjenester. Frivillige bidrag som hjemmebesøk, spaserturvenn og lignende skal ønskes velkommen.
- 1.15. Vi skal arbeide for god ernæring, fysisk aktivitet og sosiale tilbud. Aktivitørtilbudet på Lavangsheimen og fysioterapitjenester for eldre skal videreføres og videreutvikles etter behov.
- 1.16. Vi skal være forberedt på et økende antall demente i samfunnet, herunder opprettholde dagtilbud på Lavangsheimen til demente som bor hjemme.
- 1.17. Biblioteket videreutvikles og tilbys for elever og studenter som ønsker å gjennomføre undervisning ved videregående skoler og universiteter i Norge og andre land.

Satsingsområde 2 – Fra barn til unge voksne

Barn og unge er vår framtid. Alle skal ha gode og trygge oppvekstvilkår. FNs konvensjon om barnas rettigheter skal legges til grunn. Konvensjonen er delt inn i fire hovedområder av rettigheter:

- Barn har rett til liv og helse
- Barn har rett til skolegang og utvikling
- Barn har rett til omsorg og beskyttelse
- Barn har rett til deltakelse og innflytelse

Barn fortjener stimulerende barnehager og en skole som fremmer mestring, inkludering og helse.

Foreldre, fagpersoner og frivillige personer utgjør laget som sikrer at alle blir sett og hørt, og får sine behov vurdert og innfridd – i tide.

Vi skal arbeide målbevisst med alle typer utfordringer som gjelder barn og unge. Bedre Tverrfaglig Innsats

modellen (BTI) skal både være et verktøy og et arbeidsprinsipp for oss. Ungdomsgruppen i Lavangen har noen utfordringer, blant annet innen psykisk helse, som vi skal følge opp.

Vi skal arbeide for at barn og unge utvikler alle nødvendige ferdigheter til å møte framtidens velferdssamfunn og arbeidsliv. Vi skal stimulere til utdanning, og legge til rette for at de kan velge seg tilbake til Lavangen kommune senere i livet. Det innebærer at vi må styrke lokalsamfunnets attraktivitet med sosiale og meningsfylte fritidstilbud.

Vi har nylig og meget god erfaring med unge lavangsværinger som har startet egne bedrifter. Vi skal fortsette å heie fram disse, og stimulere flere unge voksne til å bli gründere.

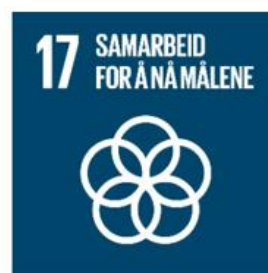

Vi satser på unge mennesker. Foto: Erling Hanssen.

Slik skal vi gjøre det:

- 2.1 Styrke foreldrenes evne til å gi barna en trygg og god oppvekst.
- 2.2 Tilpasse kommunens tjenester til den nye barnevernreformen med virkning fra 2022.
- 2.3 Opprettholde og bygge anlegg som fremmer fysisk aktivitet.
- 2.4 Lag og foreninger skal stimuleres til å tilby et godt tilbud innen kultur og idrett – alle skal kunne utfolde seg med noe de liker. Medlemskap kan dekkes av kommunen på vilkår.
- 2.5 Skape et bredere fritidstilbud og sosiale møteplasser for barn og unge – inne som ute, herunder gratis aktivitetstilbud i skoleferier.
- 2.6 Aktiv dialog med de unge for å sikre reell innflytelse i saker som gjelder dem.
- 2.7 Felles og tidlig innsats for å forebygge passivitet, utenforskap, mobbing og rus.
- 2.8 Sørge for bedre inkludering av minoritetsspråklige, lavinntektsfamilier og sårbare husstander.
- 2.9 Prøve ut Fritidserklæring som et konsept for inkludering av sårbare barn og unge.
- 2.10 Barnehage og skole skal fremme læring i tett samarbeid med foreldre, næringslivet og Lavangensamfunnet ellers.
- 2.11 Prioritere barns grunnleggende leseferdighet ved leseplan og gjennom bruk av bibliotektilbudet.
- 2.12 Stimulere Lavangenungdom til å ta utdanning og gjøre yrkesvalg som kan gi de jobbmuligheter i kommunen vår.
- 2.13 Fremme kreativitet og utradisjonelle yrkesvalg blant unge.
- 2.14 Arbeide for at lavangsværingene kan få lærlingeplass og ta fagbrev i hjemkommunen.
- 2.15 Innlede et samarbeid mellom offentlige instanser og bedrifter om flere småjobber og sommerjobber til ungdom og studenter fra Lavangen
- 2.16 Kapasitet i oppvekstsektoren justeres løpende i samsvar med befolkningsutviklingen.
- 2.17 Prioritere rekruttering og opprettholdelse av fagkompetanse innen hele oppvekstsektoren.
- 2.18 Gi alle barna gode forutsetninger for å forstå og bidra til en bærekraftig utvikling og sentrale verdier som menneskerettigheter, likeverd mellom kjønn, fred og ikkevold, globalt medborgerskap og kulturelt mangfold.
- 2.19 Prioritere arbeidet med ny kommunedelplan for oppvekst som tar utgangspunkt i hele målstrukturen i samfunnsdelen.

Satsingsområde 3 – Næringsutvikling

Lavangen kommune skal videreføre det strategiske samarbeidet vi allerede har om næringsutvikling og økt sysselsetting.

Næringsvennlig region er et samarbeid for å styrke førstelinjetjenesten og regional samhandling. Her deltar Bardu, Salangen, Gratangen, Lavangen og lbestad.

Lavangen er en del av Hålogalandsrådet regionale næringsplan. Satsingene i regionplanen er innovasjon og entreprenørskap, kompetanse, ung, infrastruktur og samferdsel, samt trender og fremtidsforskning.

Attraktivitetsmodellen er sentral i rådets strategi.

Attraktivitets-
modellen:

Forstå drivkrefter
og dynamikken i
stedets utvikling

Figur: Næringsutviklingen og verdiskapningen i Lavangen kommune innebærer fokus på tre forskjellige men nært beslektede typer attraktivitet; bedrift, bosted og besøk.

Næringsutvikling innebærer en helhetlig satsing på attraktive bomuligheter og kulturtilbud, attraksjoner som trekker besøk samt en bedriftsinfrastruktur som gjør det attraktivt å etablere ny aktivitet. Nytt næringsareal må til.

Modellen innebærer at de kommunale tjenestene må være gode. Samarbeidet imellom sektorene må være aktivt. Næringsaktørene oppfordres til å starte næringsforening.

Lavangens satsinger tar hensyn til hva vi allerede har gode forutsetninger for. Det er spesielt naturressurser, bygg, anlegg og maskinindustri, reiselivsnæring og primærnæring.

Satsingen vår skal følge det grønne skiftet og bidra til likestilling i næringslivet. Nye jobber for unge mennesker skal stå sentralt.

Slik skal vi gjøre det:

- 3.1 Etablering av to småkraftanlegg; Plasselva og Sandneselva.
- 3.2 Vurdere mulighetene for produksjon av klimavennlige energibærere som for eksempel hydrogen, basert på innestengt elektrisk kraft.
- 3.3 Gjennomføre vårt eget regionale fyrtårnprosjekt innen naturbasert reiseliv; Midnattsoltrappa med Via Ferrata.
- 3.4 Støtte utviklingen av Arctic Mountain Adventure med nye opplevelser innen topptur og iskltring i Hålogalandsregionen.
- 3.5 Støtte opp under den regionale satsningen Arctic Kids som skal gjøre Hålogalandsregionen til internasjonalt kjent familiedestinasjon.
- 3.6 Utrede mulighetene for en reiselivssatsing med utgangspunkt i krigshistorien og kulturmiljøer og kulturminner fra andre verdenskrig.
- 3.7 Den nye Elveparken skal styrke næringslivet generelt og reiselivet spesielt ved at etterspørselen etter varer og tjenester, spesielt lokalmat, øker.
- 3.8 Styrke uttaket av skogressursene.
- 3.9 Arbeide for etablering av flere handels- og servicebedrifter.
- 3.10 Innlede en dialog med bønder, reindriften, andre samiske miljøer, grunneiere og gründere om bygdenæringer, Inn på tunet og Ut på vidda.
- 3.11 Fortsette undersøkelser for næringsmessig utnyttelse av mineralressurser i kommunen.
- 3.12 Legge til rette for næringsutvikling med bakgrunn i samisk og kvensk kultur og tradisjon.
- 3.13 Motivere flere kvinner til gründerrollen og bedriftsetableringer gjennom et nytt nettverk.
- 3.14 Videreføre dialogen og samarbeidet med det lokale næringslivet.
- 3.15 Pen skilting av adkomstene til kommunen og Tennevoll.

Sauehold er et bidrag til bærekraften, både økonomisk, miljømessig og sosialt.

Foto: Kristine Bjerkmo

Det umulig gjort mulig i Lavangen – en epleavling. Foto: Anne Strømmesen.

Satsingsområde 4 – Matproduksjon

Vi har gode forutsetninger for produksjon av lokalmat. Vekstbetingelsene i nord er både spesielle og gode, noe vi skal utnytte. Satsingen skal komme i tillegg til eksisterende matproduksjon, både på land og til sjøs. Både råvareproduksjon, fordeling, salg og servering er viktige muligheter. Det er først og fremst fantasien som begrenser produktutviklingen.

Deler av markedet er meget betalingsvillig for de rette produktene innen arktisk mat. Koblingen lokalmat og reiseliv er en åpenbar mulighet.

Tilreisende etterspør ofte genuine produkter, samtidig som matopplevelser er en del av enhver feriereise. Reiselivet skal styrke matproduksjonen, og vice versa. Mat skal videreutvikles som en attraksjon.

Lavangen kommune skal arbeide for at jordbruk, fiske og reindrift skal være levedyktige næringer i framtiden. Kommunen har allerede flere matprodusenter og andre aktører som setter mat fra Lavangen på kartet. Vi ønsker å spille på deres kunnskap og erfaringer, og styrke deres muligheter.

Slik skal vi gjøre det:

- 4.1 Etablere et næringsnettverk for lokalmat. Nettverket skal være for hele sjømatnæringen, primærnæringen, reindriftsnæringen samt aktører innen foredling, salg og servering.
- 4.2 Engasjere oss i kompetanseheving, kvalitetssikring og markedsføring av lokal mat og matopplevelser, herunder utnytte virkemiddelapparatet for matnæringene.
- 4.3 Med utgangspunkt i konseptet Bondens marked, bygge et nytt konsept som favner alle matprodusenter i en og samme lokale markeds plass.
- 4.4 Støtte eksisterende landbruk med grovforbasert kjøtt- og melkeproduksjon.
- 4.5 Motivere grunneiere, bønder og andre til å satse innen hagebær, grønnsaker, frukt, urter, fjørfe, egg og drikkeprodukter.
- 4.6 Motivere lavangsvæinger til å utnytte mulighetene knyttet til de sjøsamiske fiskerirettighetene i Deltakerloven, og etablere seg som fiskere med eget fartøy.
- 4.7 Undersøke mulighetene innen makroalger og andre alternative sjømatressurser.
- 4.8 Invitere andre kommuner, nettverk og aktører til samarbeid om arktisk landbruk og sjømatproduksjon.
- 4.9 Legge til rette for at lavangsvæinger fortsatt skal kunne høste av naturen for selvhushold og opprettholde lokalmattradisjonene i hjemmene.
- 4.10 På sikt, øke ambisjonsnivået i samsvar med bredden av strategier i Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025.
- 4.11 Arbeide for at jordbruksareal som ikke er i aktiv drift, tas i bruk igjen.
- 4.12 Fortsatt legge til rette for reindriften i kommunen, og samarbeide med reinbeitedistriktene og andre kommuner om å skape gode løsninger for driften.

Gielas reinbeitedistrikt flytter rein fra Sverige til Lavangen om våren. Foto: Albert Pedersen.

Satsingsområde 5 – Infrastruktur og boliger

Riktig infrastruktur for samferdsel, forsyning og kommunikasjon er avgjørende for å oppnå en samfunnsutvikling som holder tritt med resten av samfunnet. Også boligmarkedet er en viktig del av attraktiviteten som må til for å tiltrekke oss nye innbyggere og holde på våre egne unge.

Ny infrastruktur og boligmasse må tilpasses næringslivets behov, befolkningens ønsker, frivilligheten, samfunnsikkerheten samt klimautviklingen.

Boligsosiale hensyn skal veie tungt i samfunnet vårt. For boligutviklingen er markedet og adgang til finansiering av nybygg viktig.

Vi skal ta hensyn til aldersforskyvingen i samfunnet og tilpasse boliger, infrastruktur og alle offentlige rom og soner til et økende antall seniorer.

Mulighetene som ligger i ny teknologi skal følges opp.

Vedlikehold er en del av dette utfordringsbildet, blant annet for vei, strøm, vann og avløp.

Kommunesenteret Tennevoll. Foto: Ulf Antonsen.

Slik skal vi gjøre det:

- 5.1 Bidra til utbedring av fylkesveinettet.
- 5.2 Styrke vedlikeholdet på kommunens eget veinett.
- 5.3 Bidra til oppgradering av hovedstrømnettet i og til kommunen.
- 5.4 Oppgradere og fornye reservevannforsyningen, samt vann- og avløpsnettet. Private vannverk skal pålegges å ta vannprøver.
- 5.5 Prioritere ny kommunedelplan for helse, omsorg, velferd og boligpolitikk. Vi skal se til den nasjonale strategien «Alle trenger et trygt hjem» for boligutviklingen.
- 5.6 Gjennomføre boligkartlegging i kommunen og evaluere kommunens rolle i boligmarkedet. I tillegg; utøve bevisstgjøring blant innbyggerne om konsekvensene av å selge boliger til fritidsformål.
- 5.7 Utvikle et differensiert boligtilbud med både eie, korttidsleie og langtidsleie.
- 5.8 Vi skal arbeide for at alle barn skal bo godt.
- 5.9 Informere og gi råd til mulige tilflyttere om boligmarkedet og muligheten for å etablere seg.
- 5.10 Legge til rette for og markedsføre attraktive boligtomter til personer som ønsker å bygge selv.
- 5.11 Det skal legges til rette for boliger med livsløpsstandard.
- 5.12 Lokalisering og boligløsninger, spesielt for seniorer, må sees i sammenheng med de kommunale tjenestene, adgangen til offentlig transport, varer, tjenester, sosiale rom og kulturelle aktiviteter.
- 5.13 Husbankens virkemidler skal utnyttes.
- 5.14 Stier for lokalt friluftsliv skal etableres slik at behovet for bilbruk og parkering reduseres. Vi skal kunne gå på tur fra områdene vi bor i.
- 5.15 Etablere gode lekeplasser som er skjermet mot trafikk og naturfarer.

Lauvene i kommunevåpenet er bjørk (*Betula pubescens*).

Satsingsområde 6 – Folkehelse

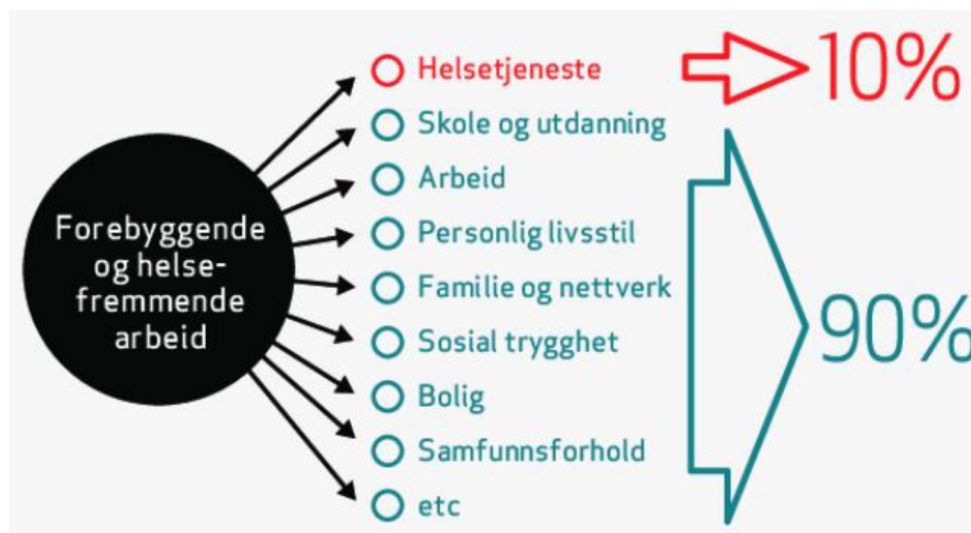
Livskvalitet, trivsel, tilhørighet og god helse gir god folkehelse. God folkehelse gir et sosialt bærekraftig lokalsamfunn. Vår viktigste ressurs er innbyggere som bidrar i jobb og fritid.

Vi vil ha et inkluderende samfunn med rom for alle og plass for den enkelte. Folkehelse må derfor gjøres på tvers av etater og avdelinger. Frivillig arbeid gir helsegevinst for både “yter og nyter”.

Kommunen har en utmerket infrastruktur for kultur, fritid og idrett. Lauvhallen er både flerbrukshall og basseng. Vi har også småbåthavn, skiløyper med og uten lys, bibliotek, ballbinge, kunstgressbane, frivillig-sentral og merkede turløyper.

Lag og foreninger spiller en betydelig rolle for. De har aktiviteter for alle aldersgrupper året rundt. Vi skal planfeste en egen politikk for frivillighet.

Folkehelsearbeid er samfunnsutvikling. Vi skal tenke helse i alt vi gjør. Å styrke folkehelsen i kommunen handler om å rette innsatsen der virkningen kan ha størst effekt og gevinst. Vi skal ta utgangspunkt i kommunens egen oversikt om helsetilstanden og påvirkningsfaktorer. Rapporten er høsten 2021 under førstegangs utarbeidelse, men noen innspill er hentet fra den til denne planen.

Figur: 90-10 regelen (Wildavsky, 1977) NOU 1998:18 Det er bruk for alle. Størstedelen av folkehelsearbeidet skjer utenfor helsetjenesten. Eksempelvis vil kommunens planlegging innen boligbygging, trafikk, skole og fritidstiltak ha stor betydning for folkehelsen.

Slik skal vi gjøre det:

- 6.1 Forebyggende arbeid og lavterskel tilbud gjennom hele livsløpet.
- 6.2 Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) for å styrke unges livskvalitet og psykiske helse.
- 6.3 Opprettholde Frisklivssentralen og Grønn resept.
- 6.4 Utnytte potensiale i Frivillighetssentralen, og formalisere samarbeidet mellom den og kommunen.
- 6.5 Sette psykisk helse på enda høyere opp dagsordenen og prioritere de mest utsatte gruppene.
- 6.6 Forebygge bruken av snus, røyk, alkohol og narkotika.
- 6.7 Utvikle lærings- og mestringstilbud rettet mot ulike sykdommer, aldersgrupper og funksjonsnivå.
- 6.8 Biblioteket skal levere tjenester til alle aldersgrupper. Det skal bidra til språkopplæring, gode leseferdigheter og annen læring, og være et sosialt møtested.
- 6.9 Stimulere det lokale, frivillige engasjementet til å videreutvikle tilbud fra lag og foreninger. Vi skal fokusere på helseverdien av frivillig arbeid, og sørge for at også de unge ser verdien i det.
- 6.10 De frivillige ildsjelene skal anerkjennes og støttes.
- 6.11 Vi skal motvirke ensomhet og sørge for inkludering, herunder arbeide målrettet for å inkludere nye innbyggere fra andre steder i Norge og fra utlandet.
- 6.12 Gjennomføre forebyggende hjemmebesøk til innbyggere året de fyller 75 år.
- 6.13 Elveparken skal bli en unik møte- og aktivitetspark for alle innbyggerne og besøkende.
- 6.14 Fortsatt legge til rette for fysisk aktivitet i naturen. Lokalt friluftsliv skal videreutvikles gjennom stier, løyper og parkeringsplasser, samt Midnattsoltrappa. En strandpromenade skal vurderes.
- 6.15 Tilby aktiviteter og gratis utlån av fritidsutstyr til lavinntektsfamilier og andre sårbare husstander. Styrke markedsføringen av tilbudet.
- 6.16 Styrke det interkommunale arbeidet om fritidstilbud
- 6.17 Vi skal fremme fysisk aktivitet blant innbyggerne.
- 6.18 Oppdatere folkehelseoversikten hvert 4. år som kunnskapsgrunnlag for planverket.
- 6.19 Vi skal arbeide for et godt samarbeid mellom kommunen, frivilligheten, næringslivet og Midtre Hålogaland friluftsråd for å skape levende og trivelig lokalsamfunn.
- 6.20 Arbeide for å styrke kvensk kultur, tradisjon og språk i Lavangen kommune.

Naturen er vår fremste folkehelsearena. Skal tidlig krøkes, som god lavangsværing skal bli.

Foto: Erling Hanssen

Satsingsområde 7 – Samisk identitet

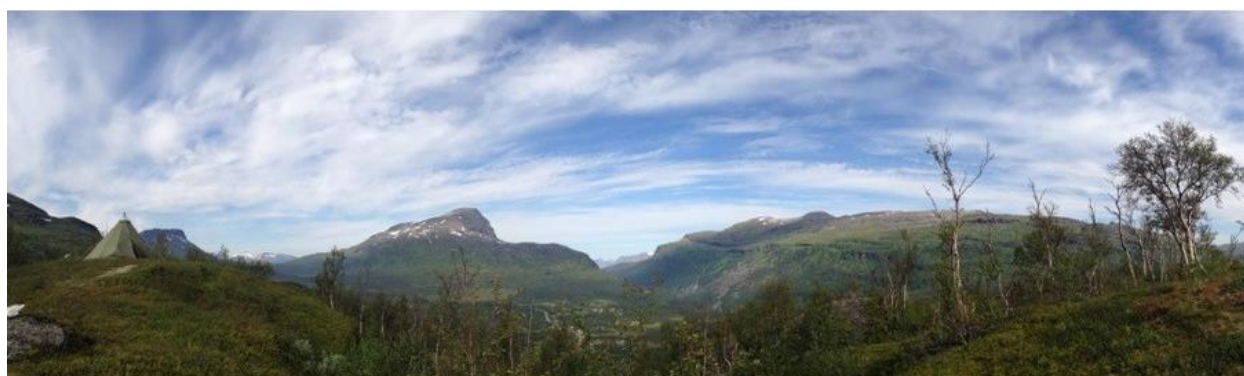
Den samiske historien vår og innbyggernes samiske identitet er en ressurs og en kilde til stolthet. Det har bodd samer i Lavangen i alle fall siden norrøn tid. På 1700- og 1800-tallet oppstod en stor markasamisk bosetning, hovedsakelig i Spansdalen og på Fossbakken. På 1960-tallet etablerte en reindriftsfamilie seg i kommunen. Jobb og ekteskap har bidratt til en mer tallrik samiske befolkning i nyere tid. Lavangen kommune arbeider aktivt med å rette opp konsekvenser av fornorskingsprosessene som fikk råde i det forrige århundret. Vår satsing på samisk språk har vært og er spesielt viktig.

Hets og diskriminering er fortsatt en del av det norske samfunnet. Noe av dette rettes mot de samiske miljøene. Hets og diskriminering må møtes med langsiktig, holdningsskapende arbeid både politisk og administrativt, i oppvekstsektoren samt

blant folk flest. Forskjellighet kan bidra til usikkerhet, misunnelse og innbilt konkurranse mellom grupper i befolkningen. Vi skal arbeide for trygghet rundt samisk identitet. Den samiske befolkningen skal møtes med respekt i kontakt med det offentlige, fra vugge til grav.

Samisk næringsutvikling er en positiv mulighet. Disse omfatter både reindrift, matproduksjon og kunsthåndverk, men også tradisjonelle fiskerier og reiselivstilbud med de lokale, samiske særegenhetene som bakgrunn. Vi skal styrke bevisstheten rundt disse mulighetene blant innbyggerne og bedriftene i Lavangen.

Lavangen kommune skal synliggjøre at kommunen har en plass i det samiske samfunnet i Norge.

Fossbakken – ett av to samiske kjerneområder. Foto Frank Johansen.

Markasamiske Spansdalen. Foto: Ulf Antonsen.

Slik skal vi gjøre det:

- 7.1 Informere barselgrupper om språkbadstilbud ved barnehage og skole.
- 7.2 Fortsette å være en aktiv pådriver i utvikling av språkmetodikk. Internasjonalt samarbeid er viktig og inngår i arbeidet.
- 7.3 Drive en god sterk samisk opplæringsmodell i skolen med undervisning i og på samisk.
- 7.4 Utvikle og drive en sterk samisk opplæringsmodell, samisk språkbadstilbud, i barnehagen.
- 7.5 Etablere og drive lavterskeltilbud, samisk språkarena for barnehage- og skolebarn, utenom skole og barnehagetid.
- 7.6 Tilbud til alle elever om samisk som språkfag.
- 7.7 Tilbud om samiskkurs for voksne. Dette gjelder både mindre kurs og formelle samisk studier.
- 7.8 Etablere gode samiske språkferdigheter og kulturforståelse i pleie, rehabilitering og omsorg.
- 7.9 Gi tilbud om tolking i møte med kommunen.
- 7.10 Bidra til å synliggjøre bedre at kommunen er i samisk språkområde.
- 7.11 Fortsette feiringen av samenes nasjonaldag.
- 7.12 Fremheve samiske kulturminner og -miljøer.
- 7.13 Bidra til at samisk søm, kunsthåndverk og mattradisjoner opprettholdes.
- 7.14 Samarbeide med andre kommuner om arbeidet med samisk identitet.

Satsingsområde 8 – Miljø og klima

Naturgodene, miljøvern og klimautviklingen er på flere måter avgjørende for den lokale bærekraften. Det er derfor viktig for oss å arbeide for å bevare mest mulig uberørt natur, et rent miljø og en klimautvikling som ikke setter samfunnsverdier på spill.

Lavangens forutsetninger for å lykkes med matproduksjon som satsingsområde, hviler på at vi tar vare på natur- og landskapsverdiene. Grønne verdier har en stor plass i stedsutviklingen. Vi bruker naturen i fritiden, og vi høster av den på tradisjonelt vis. Vår egen naturbruk har utviklet seg til forretningsideen naturbasert reiseliv, som vi er godt i gang med. God ivaretagelse av klima og miljø er positivt for reiselivet. Turister ønsker i økende grad å besøke samfunn som preges av bærekraftige løsninger for klima og miljø.

Lavangensamfunnet har avgitt lite uberørt natur til formål som industri, kraftutbygging, flyplasser,

store havner og skytefelt. De avgivelsene som vi skal gå for, må gi oss gode effekter innen sysselsetting, kritisk infrastruktur og andre vesentlige samfunnsfordeler.

Lokalsamfunnet vårt skal tilpasses klimaendringen. Dette gjelder ikke minst samfunnssikkerhet og sannsynlige naturfarer som følge av ekstremvær, havstigning og stormflo. Klimautviklingen kan også påføre oss endringer i naturmangfoldet, forkortet snøsesong og nye betingelser for matproduksjon. Vi blir med på den globale dugnaden for å redusere klimautslippene.

Faglige nettverk og samarbeid med andre myndigheter, andre kommuner, næringslivet og interesseorganisasjoner skal legges til grunn. Den nye kommunedelplanen for naturmangfold, ressurser, klima og miljø blir både en stor utfordring og en ny mulighet for samfunn og kommune.

Slik skal vi gjøre det:

- 8.1 Vi skal produsere og bruke fornybar energi, og bidra til en gradvis utfasing av energiformer som framskynder den globale oppvarmingen.
- 8.2 Vi skal arbeide for økt tilgjengelighet for hurtiglading av alle typer kjøretøy, redskaper og fartøyer. Vi skal arbeide for en ny lyn- og hurtigladestasjon for elektriske personbiler sentralt på Tennevoll.
- 8.3 Fremme og legge til rette for myke trafikanter, samt kollektive transportløsninger.
- 8.4 De vernede vassdragene skal holdes i hevd, herunder følge opp vannkvaliteten og beskytte fiskestammene i Spansdalselva.
- 8.5 Kommunens egen virksomhet skal innrettes med kjøretøyer og energiløsninger som bremser klimaendringene og beskytter naturmangfoldet. Ny infrastruktur skal tilpasses klimaet. Kulturmiljøer og -minner skal også beskyttes mot klimaendringene.
- 8.6 Arbeide for forbedrede løsninger for forbruk, gjenbruk, avfall og resirkulering. Restbiomasse skal resirkuleres eller benyttes til biogassproduksjon.
- 8.7 Styrke bevisstheten rundt natur, miljø og klima i skole og barnehager, gjerne i samarbeid med Hålogalandsrådet og/eller nabokommuner.
- 8.8 Innlede et prosjekt for å styrke betingelsene for pollinerende insekter, gjerne i samarbeid med Hålogalandsrådet og/eller nabokommuner.
- 8.9 Offentlige anskaffelser skal innrettes slik at de belønner miljø- og klimavennlige løsninger og selskaper, og ellers bidrar til en bærekraftig utvikling.
- 8.10 Matjordressursene og beiteområder skal som hovedvalg beskyttes. Det samme gjelder naturområder som ved utbygging vil medføre utslipp av CO₂.
- 8.11 Landskap som har stor betydning for folks trivsel og reiselivet skal bevares. Gjengroingen i kulturlandskapene skal reverseres.
- 8.12 Lokalt trevirke skal utnyttes som byggemateriale og som energikilde.
- 8.13 Vannforsyningen skal sikres mot ekstreme værforhold og naturbaserte hendelser.
- 8.14 Avløp til fjorden skal reduseres til et bærekraftig minimum, og marin forsøpling skal bekjempes.
- 8.15 Legge til rette for kortreiste byggeråstoffer og økt gjenbruk av mineralske masser.
- 8.16 Utnytte virkemiddelordninger som fremmer miljø- og klimavennlige løsninger.
- 8.17 Strandrydding og avfallsrydding langs vei og sti.
- 8.18 Styrke forvaltningskompetansen innen motorferdsel i utmark.
- 8.19 Kommunen skal benytte tilgjengelige midler til å pålegge grunneiere, og eiere av henplasserte kjøretøyer og andre gjenstander, til å rydde opp i forsøplende skrot mm.

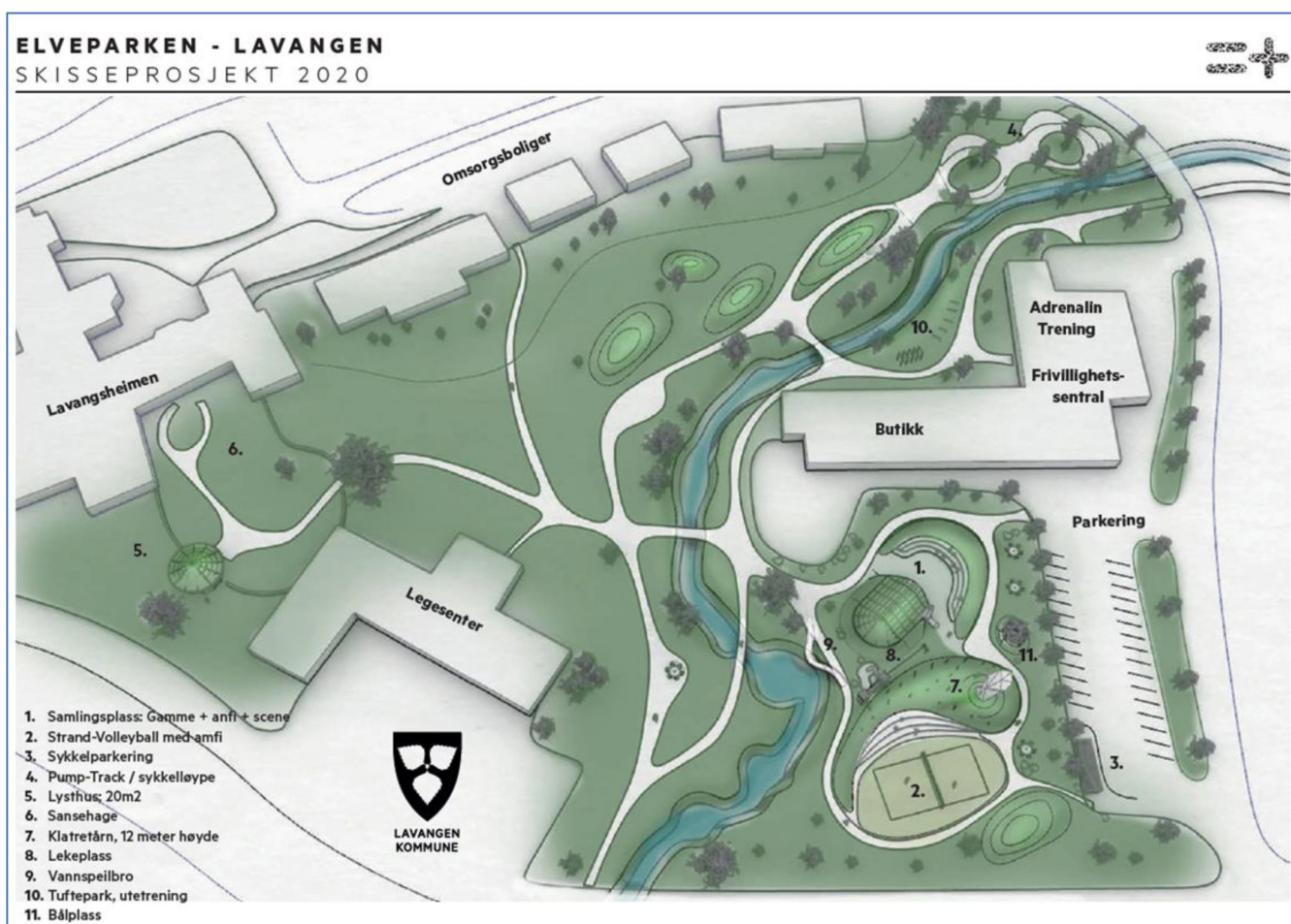
Andre samfunnstema

Temaene i dette kapitlet er de vi alltid må ta hensyn til når vi arbeider med å utvikle samfunnet vårt og de kommunale tjenestene.

Universell utforming. Lavangen kommunes gode status innen universell utforming skal videreutvikles. Alle skal kunne delta i samfunnet – verdien *Inkluderende* forplikter. Vi skal se til de sju internasjonalt, anerkjente prinsippene for universell utforming når vi planlegger. Universell utforming gjelder alle samfunnets sektorer, og må skapes gjennom samarbeid mellom sektorene.

Enkel og intuitiv i bruk
Forståelig informasjon
Toleranse for feil
Like muligheter for alle
Fleksibel i bruk
Lav fysisk anstrengelse
Størrelse og plass for tilgang og bruk

Figur: De sju prinsippene for universell utforming.

Figur: Loabága suokhan – Lavangen kommunes planer for en elvepark på Tennevoll har universell utforming som et hovedprinsipp. Vi skal fortsette å se universell utforming, folkehelse, aldersvennlig samfunn og stedsutvikling i sammenheng.

Samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunen har et stort ansvar for å ivareta innbyggernes sikkerhet. Samfunnet skal fungere og understøttes med tjenester selv om vi opplever store ulykker, naturkatastrofer og andre kriser. Vurdering av alle typer risiki og forebygging er en viktig del av dette.

Vi har et eget planverk for samfunnssikkerhet og beredskap. Det er likevel viktig at vi tenker sikkerhet

og beredskap i flere sammenhenger. Dette gjelder spesielt arealutviklingen, som i stadig økende grad må ta hensyn til de pågående klimaendringene.

Kompetanseheving, øvelser, evaluering og læring inngår i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Krisetid er også tid for læring.

På kinesisk består ordet krise av to tegn. Det ene står for fare og det andre for muligheter.

John F. Kennedy

Økonomi. Kommunens økonomiske stilling avgjør hvor mange utviklingstiltak vi kan sette i gang med, år for år. Samfunnsdelen er uløselig knyttet til økonomiplanleggingen og arbeidet med de årlige budsjettene. Politikken som er vedtatt i denne planen, er et grunnlag for kommunens økonomiplan for de neste fire årene. Økonomiplanen vedtas årlig samtidig med neste års budsjett, og skal også være handlingsdel for samfunnsdelen og andre kommunale planer. Dette sikrer en god sammenheng mellom politikk, ressurser og økonomi.

Finansielle måltall skal utarbeides.

Det finnes et høyt antall virkemidler og tilskuddsordninger som organisasjoner, bedrifter og kommunen kan søke på. Vi i Lavangen har nyttiggjort oss mange av dem, men vi skal bli enda flinkere. Utvikling koster, og vil alltid konkurrere med driften. Det er lettere å opprettholde en høy endringstakt og forbedre tjenestene hvis man har nok ressurser.

Innovasjon og utvikling. Samfunnet regionalt, nasjonalt og internasjonalt endrer seg raskere og raskere. Vi skal arbeide mer med innovasjon og utvikling i kommunens organisasjon. Endringene

krever høy og spiss kompetanse, herunder utvikling av de som allerede arbeider hos oss. Lavangen kommune må gå foran i lokalsamfunnet for å sette innovasjon på dagsordenen.

Slik skal vi gjøre det:

- 9.1 Ferdigstille elveparkprosjektet som et fyrtårnprosjekt innen universell utforming.
- 9.2 Bidra til attraktive og helhetlige bo-løsninger for personer med funksjonsnedsettelse, gjerne nært tilbud innen handel, tjenester og offentlig transport.
- 9.3 Vannforsyningen skal sikres mot klimaendringene, ekstreme værforhold og naturfarer.
- 9.4 Etablere en egen beredskapsadresse som et felles kontaktpunkt ved varsling og håndtering av hendelser.
- 9.5 Gjennomføre en kartlegging av samfunnsviktige områders sårbarhet med hensyn til naturfarer som skred, flom, stormflo og bølgegang. Helhetlig forvaltning i nedbørsfelt skal innføres og praktiseres.
- 9.6 Kommunens beredskapsorganisasjon skal øves regelmessig i krisehåndtering.
- 9.7 Evaluere håndtering av pandemien og virkningene av den på samfunnet.
- 9.8 Fremme bruk av virkemidler og tilskudd i næringslivet og frivilligheten.

Bilde fra Henrikfossen over Spansdalen under Arctic Race of Norway 2015. Foto: Evy Hansen.

Arealstrategi

Hensikt. Arealstrategiene er kommunens overordnede og prinsipielle føringer samt prioriteringer for det fortsatte arbeidet med ny kommuneplanens arealdel og andre reguleringsplaner. Strategiene skal tydeliggjøre hvordan arealbruken skal bidra til å nå samfunnsmålene i denne kommuneplanens samfunnsdel. Arealstrategier har ikke rettslige konsekvenser, men er viktig for at kommuneplanen får en helhetlig profil.

Innledning. Lavangen kommune har begrensede arealer til næring og boligformål i nærheten av kommunesenteret og langs sjøfronten rundt fjorden. Begrensningene gjelder landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindrift (LNFR) samt 100 metersbeltet fra fjorden og inn på land. Dyrkbar mark er i hovedsak mellom 0-220 moh. En del areal i kommunen er naturlig begrenset for tiltak og utbygginger av steinras, snøskred, leire, flomfare og stormflo.

Land. Kommunen skal videreføre en restriktiv linje med å avgi dyrka/dyrkbar mark til andre formål. Areal høyere enn 220 moh. er viktig for beite, og for å binde CO₂ i skog og myr. Arealmessig tilrettelegging for landbruk og reindrift skal veie tungt. Landbrukets kjerneområder skal beskrives og kartfestes som hensynssone i arealdelen. Vi skal ivareta nasjonale jordvernmål, klimamålene samt samisk næringsutøvelse og -kultur.

Utmarkas rolle i fritidsaktiviteter og reiselivet skal hensyntas. Lavangen kommune skal legge til rette for stier og infrastruktur for fritidsformål og reiselivet. Nye tiltak skal utredes og balanseres mot andre interesser som reindrift, landbruk, naturmangfold, forurensning samt beskyttelse av drikkevann.

Fornybar energi i form av småkraft, vindkraft og hydrogen vil bidra til lavutslippssamfunnet og klimamålene. Eventuelle prosjekter skal utredes og balanseres mot lokale interesser som reindrift, landbruk, naturmangfold, forurensning samt beskyttelse av drikkevann.

Nytt næringsareal skal prioriteres.

Videreutvikling av private boligeiendommer i LNFR og sjønære eiendommer (100 metersonen)

Kommuneplanens arealdel skal tilføres bestemmelser om at vanlige boliger og våningshus på gårdsbruk kan videreutvikles med enkle anlegg som terrasser, plattinger, garasje, skjåer, vedskjul, gapahuker, grillhytter og lignende i en avstand på inntil 25 meter fra hovedbygningens midte. 25 meter gjelder nytt anleggs maksimale avstand og ytterpunkt målt fra hovedbygningens midte. Det nye anlegget skal være en naturlig del av boligeiendommen, og ikke utviklet for andre formål som næring, kultur mv.

Bestemmelsene skal sikre likhet mellom mulighetene som råder i vanlige boligfelt og boliger i LNFR områder og sjønære områder.

Sjø og strandsone. Lavangen kommune skal etterstrebe mest mulig helhetlige løsninger for strandsonen, med gode sammenhenger mellom landbaserte og sjøbaserte næringer og aktiviteter. Vi skal innføre differensiert forvaltning av strandsonen for bedre å balansere mellom de opprinnelige målsettingene med 100-meters beltet, og samfunnets og innbyggernes øvrige behov. Arealdelen skal tilføres bestemmelser om differensiering, basert på konkrete vurderinger av de enkelte områders kvaliteter og samfunnsmessige betydning.

Innbyggerne skal ha alminnelig adgang til fjæra og sjønære områder for rekreasjon.

Lavangen kommune skal legges til rette for en robust og langsiktig havneløsning for sjøtransport til/fra Lavangen, service for oppdrettsnæringen og for lokale fiskere.

Lavangen kommune skal inspirere til ett eller flere prosjekter med sjøhus/rorbuer med småbåthavn for fritidsformål og reiseliv, samt for innbyggernes fritidsbruk.

Lavangen kommune viderefører kystsoneplanlegging i samarbeid med andre kommuner i Sør- og Midt-Troms. Dagens oppdrettslokaliteter for laks og ørret videreføres. Lavangen kommune er åpen for

nye oppdrettsformer i fjorden, makroalger mv når disse er utredet og anbefales av relevante myndigheter.

Stedsutvikling – Tennevoll som et levende kommunesenter. Befolknings- og aldersutviklingen tilsier at vi må sette av areal til flere sentrumsnære boliger for seniorer. Behovet skal kontrolleres mot tilgjengelig areal i gjeldende plan i forbindelse med utredningene for ny kommuneplanens arealdel.

Fortetting og økt byggehøyde skal gi god arealutnyttelse og mest mulig nærhet mellom boliger og infrastruktur som hører naturlig sammen i sentrum. Tjenester, handel, kultur, sosiale soner og offentlig transport skal kunne oppsøkes nært nye boenheter.

Kommunesenteret skal ha areal til sosiale uterom og kulturelle aktiviteter i form av park, konsertsted eller lignende anlegg.

For arealene nærmest sentrum, kan mindre arealer som i dag er LNFR, vurderes for bebyggelse og offentlige formål som for eksempel samferdsel. Dette gjelder i de tilfeller de alminnelige samfunnsfordelene klart overgår fordelene ved LNFR.

Resirkulering av areal og bygg. Vi skal undersøke potensialet for transformasjon av eksisterende næringsarealer samt bygg og anlegg for næringsvirksomhet. Gjenbruk og/eller sanering kan sammen med bedre tomteutnyttelse gi gode løsninger.

Samfunnssikkerhet. Samfunnssikkerhet skal hensyntas gjennomgående. Dette gjelder både klimatilpasning generelt, overvann ved ekstremvær spesielt og andre forhold.

Ny arealbruk og nye tiltak skal ikke endre vannforekomster slik at risiko for flom og skader øker.

Arealdisponeringen må understøtte og sikre samfunnets adgang til rent drikkevann. Det må tas hensyn til et økt vannbehov for å imøtekomme vekst, samt reservevann.

Andre forhold. Lavangen kommune ønsker å legge til rette for flere fritidsboliger i høyere områder som Lapphaugen og Fossbakken, samt i tilknytning til fjorden. Fritidsboliger skal ikke gå på bekostning av dyrkbar mark, særskilt verdifulle naturtyper eller myr, og i minst mulig grad gå på bekostning av reindriften.

Planverket skal hensynta universell utforming gjennomgående.

Planverket skal sikre gode trafikale løsninger for alle, herunder alminnelig trafiksikkerhet. Kollektivtrafikken og myke trafikanter skal ha gode løsninger.

Planverket skal bidra til å sikre kulturmiljøer og kulturminner mot tiltak som kan redusere kulturell og historiske egenverdi. Kulturmiljø og -minner skal synliggjøres i arealdelen.

Planverket skal sikre adgang til mineral- og råstoffressursene (pukk, grus og sand mv) i kommunen. Både ressursbehovet og ressursene i kommunen skal sees i en regional kontekst. Ved nye byggeprosjekter skal det vurderes om overskuddsmasser kan benyttes i andre, nærtliggende prosjekter.

Vi skal være en del av den nasjonale geodatastrategien og visjonen *Norge skal være ledende i bruk av geografisk informasjon*. Gode data styrker beslutningsgrunnlaget og åpner for økt verdiskapning og bedre utnyttelse og beskyttelse av arealene.

«Vi har prøvd «tidlig dialog» om arealutfordringer. Det virker.»

Kommunedirektør Erling Hanssen

Lavangen kommunes bidrag til omverdenen

Lavangen kommune kan og skal bidra direkte til omverdenen ved å vektlegge først og fremst følgende av FNs bærekraftsmål:

Bærekraftsmål nr. 2 er valgt på grunn av kommunens eksisterende posisjon som en matproduserende kommune og fordi økt matproduksjon er et eget satsingsområde.

Bærekraftsmål nr. 7 og 13 er valgt med bakgrunn i kommunens potensial for

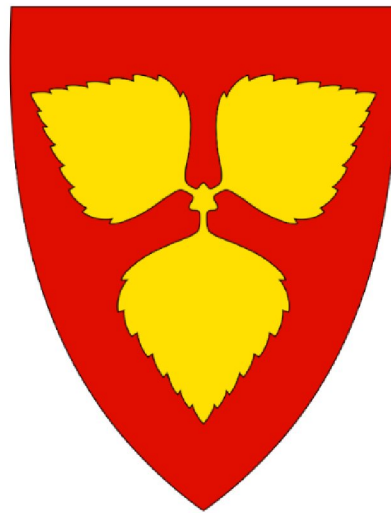
produksjon av fornybar energi, og mulighetene for å redusere CO2-utslippene lokalt.

Bærekraftsmål nr. 12 er valgt fordi god ressursutnyttelse er et utviklingsområde som stemmer godt med satsingsområdene i planen.

Valgene av disse fire bærekraftsmålene skal ikke være til hinder for bidrag til andre av FNs bærekraftsmål, både direkte og indirekte.

Om vi kunne dele denne stemningen med omverdenen. Foto: Kim-Are Thomassen

Lavangen kommune

Det gode liv mellom fjord og fjell

Profesjonell, framtidsretta og inkluderende

Hovedmålene våre

Attraktiv
bokommune

Økt lokal
sysselsetting

Miljø og
klima

Satsingsområdene våre – folk

Styring og
tjenester

Barn og
unge

Samisk
identitet

Folkehelse

Satsingsområdene våre - samfunn

Nærings-
utvikling

Mat-
produksjon

Infrastruktur
og boliger

Miljø og
klima